

PRIOPĆENJE ZA MEDIJE:

Petra Buljević Zdjelarević, Ured za odnose s javnošću
Institut Ruđer Bošković
T. +385 (1) 457-1269, (99) 267-95-14
E: info@irb.hr
www.irb.hr

Zagreb, 27. kolovoza 2014.

Je li moguć svijet bez nuklearnog oružja?

Predavanje na Ruđeru povodom UN Međunarodnog dana borbe protiv nuklearnih pokusa

"Sjećanje na žrtve daje nam apsolutno pravo da pozivamo svijet na potpuno odustajanje od nuklearnog naoružanja."

POVODOM Međunarodnog dana borbe protiv nuklearnih pokusa, koji se diljem svijeta obilježava 29. kolovoza, danas je na Institutu Ruđer Bošković (IRB) Nj. E. Aslan Mussin, veleposlanik Republike Kazahstan u Republici Hrvatskoj, održao predavanje na temu: "Kad veliki slože oružje - Kazahstanski primjer zalaganja za svijet bez nuklearnog oružja". Predavanje je okupilo predstavnike grada Zagreba, vodeće stručnjake u području nuklearne energije, te brojne ugledne predstavnike znanstveno-akademske zajednice.

Nakon zanimljive i poučne rasprave sudionici su se uputili prema računalima te potpisali peticiju ATOM projekta za svijet bez nuklearnih testiranja (<http://www.theatomproject.org/en/sign-the-petition/>).

U uvodnom dijelu, ravnatelj IRB-a **dr. sc. Tome Antičić**, nakon predstavljanja uvaženog gosta i sudionika konferencije podsjetio sve nazočne da je širenje nuklearnog oružja jedno od gorućih pitanja međunarodnih odnosa i glavna prijetnja međunarodnoj sigurnosti. Cilj je ovog predavanja, objasnio je, upozoriti na fatalne posljedice nuklearnog naoružanja i predstaviti inicijativu Kazahstana za miroljubiv razvoj u kojem nema mjesta za nuklearno oružje, te ukazati na potencijal iskoristivosti nuklearne energije i istraživanja isključivo u mirnodopske svrhe.

U svojem predavanju **Nj. E. Aslan Mussin** upoznao je sve nazočne s problematikom nuklearnih pokusa koji su se odvijali na prostorima bivših sovjetskih republika. Podsjetio je da je 1947. na području Kazahstana stvoren čuveni Semipalatinski poligon na kojem je dvije godine kasnije testirana prva sovjetska nuklearna bomba, dok je 1955. uspješno detonirana još snažnija hidrogenska bomba. Samo na teritoriju Kazahstana je izvršeno gotovo **500 atomskih, podzemnih i nadzemnih testiranja** vojnog oružja u tzv. miroljubive svrhe, a **radijacija je prekrila više od 300 tisuća četvornih kilometara**. Istraživanje iz 1989. pokazalo je da od **onkoloških obolijevanja pati 78,7% ispitane populacije na područjima u blizini poligona**.

Kazahstan je poligon zatvorio odmah nakon stjecanja neovisnosti 1991. godine, te je postao prva zemlja na svijetu koja se odrekla atomskog oružja. Svoju namjeru i odlučnost u stvaranju svijeta bez nuklearnog oružja Kazahstan je potvrdio 2006. godine kada je, **na prijedlog Republike Kazahstan te uz podršku UN-a, područje čitave Centralne Azije proglašeno Zonom slobodnom od nuklearnih pokusa, a na prijedlog Kazahstana 2009. godine UN donosi odluku o obilježavanju Međunarodnog dana borbe protiv nuklearnih testova**.

"Sjećanje na žrtve daje nam apsolutno pravo da pozivamo svijet na potpuno odustajanje od nuklearnog naoružanja. Svi se moramo upitati što možemo učiniti za sigurniji svijet." – poručio je veleposlanik Aslan Mussin i pozvao sudionike na potpisivanje peticije.

Nakon predavanja uslijedila su izlaganja nuklearnih stručnjaka s IRB-a koju su predstavili mogućnosti i vrijednosti nuklearnih istraživanja u mirnodopske svrhe. Akademik Šlaus pobliže nas je upoznao s poviješću i samim početkom nuklearnih pokusa, prof. dr. sc. Krunoslav Pisk govorio je na temu "Nuklearna znanosti i oružje – odgovornost znanosti i politike", a dr. sc. Tonči Tadić govorio je o energiji fuzije i Međunarodnom termonuklearnom eksperimentalnom reaktoru ITER-u kao najnaprednijem eksperimentalnom fuzijskom reaktoru u svijetu koji se gradi s ciljem dobivanja jeftinijeg, čistijeg, sigurnijeg i praktički neiscrpnog izvora energije, na kraju je dr. sc. Milko Jakšić predstavio akceleratori sustav IRB-a, najveće istraživačko postrojenje u Hrvatskoj.

Nakon zanimljive i poučne rasprave, konferencija je privedena kraju te su se sudionici uputili prema računalima na kojima su potpisali peticiju protiv nuklearnih testova u svrhu naoružanja.

Sutra, 29. kolovoza svijet će petu godinu za redom simbolički obilježiti Međunarodni dan borbe protiv nuklearnih testova. Cilj je obilježavanja potaknuti svijet na ponovno promišljanje o opasnostima posjedovanja i testiranja nuklearnog naoružanja te konstantno podsjećati na štetu napravljenu u desetljećima testiranja nuklearnog naoružanja.

Nuklearna energija u mirnodopske svrhe

Međutim, bez nuklearne energije, teško da je zamisliv održivi razvoj i svjetski napredak. Prema projekcijama Administracije za energetske informacije SAD (U.S. EIA), do 2040. godine, globalna potrošnja energenata narasti će za 56%, a proizvodnja električne energije na 93%. Gotovo 80% te potrošnje biti će pokriveno fosilnim gorivom, što će utjecati na povećana zagađenja te će paralelno rasti potražnja za nuklearnom energijom.

Naime, procjenjuje se da će kroz dvjestotinjak godina čovječanstvo iscrpiti većinu fosilnog goriva. Mnogi fizičari vjeruju da bi energija dobivena termonuklearnom fuzijom predstavljala jeftinu i u potpunosti ekološku alternativu današnjim glavnim izvorima energije - fosilnim gorivima i fizijskim nuklearnim elektranama. Upravo zbog svega navedenog na svima nama je da se izborimo za sigurno razvijanje nuklearnih istraživanja u mirnodopske svrhe.

"Postoji stara kazahstanska poslovice koja glasi - težinu kamena osjeća tlo na koji taj teret pada, nažalost Kazahstan je taj teret osjetio, potrudimo se da u ovom stoljeću svijet oslobodimo od nuklearne prijetnje." – zaključio je veleposlanik Kazahstana Nj. E. Aslan Mussin.